

Regionų komiteto nuomonė dėl Europos Parlamento ir Tarybos sprendimo dėl Europos kultūrų dialogo metų (2008 m.)

(2006/C 206/08)

REGIONŲ KOMITETAS,

ATSIŽVELGDAMAS į Komisijos pasiūlymą dėl *Europos kultūrų dialogo metų (2008 m.)* (COM(2005) 467 final),**ATSIŽVELGDAMAS** į 2005 m. lapkričio 16 d. Komisijos sprendimą konsultuotis šiuo klausimu su Regionų komitetu, vadovaujantis Europos bendrijos steigimo sutarties 128 straipsniu,**ATSIŽVELGDAMAS** į 2005 m. balandžio 12 d. Biuro sprendimą pavesti Kultūros ir švietimo komisijai parengti nuomonę šiuo klausimu,**ATSIŽVELGDAMAS** į ES steigimo sutarties 151 straipsnį, kuriame nurodoma, kad „Bendrija į kultūros aspektus atsižvelgia imdamasi veiksmų pagal kitas šios Sutarties nuostatas, visų pirma siekdama gerbti ir skatinti savo kultūrų įvairovę“,**ATSIŽVELGDAMAS** į Sąjungos Pagrindinių teisių chartijos 22 straipsnį, kuriame skelbiama, kad „Sąjunga gerbia kultūrų, kalbų ir religijų įvairovę“,**ATSIŽVELGDAMAS** į 2005 m. spalio 20 d. UNESCO konvenciją dėl kultūrinės raiškos įvairovės apsaugos ir skatinimo,**ATSIŽVELGDAMAS** į Kultūros, švietimo ir mokslinių tyrimų komisijos 2006 m. kovo 1 d. priimtą nuomonę (CdR 44/2006 rev.1) (pranešėjas András Mátis, Szirák meras, HU/STE-EA),**64-ojoje plenarinėje sesijoje, įvykusioje 2006 m. 26–27 d., (2006 m. balandžio 27 d. posėdis), priėmė šią nuomonę.****1. Įžanga**

visu pasauliu per prekybą, švietimą, laisvalaikį ir globalizaciją apskritai didina Europos piliečių sąveiką;

Regionų komitetas

1.1 **dar kartą pabrėžia**, kad Europos jėga slypi jos įvairovėje ir pagarba kultūrų ir kalbų, etninei ir religinei įvairovei yra vienas iš pagrindinių principų, stiprinančių Europos integracijos procesą, kurio tikslas – ne panaikinti skirtumus ar sukurti bendrą identitetą, o sudaryti palankias sąlygas glaudesniai Europos tautų bendradarbiavimui ir geresniam tarpusavio supratimui;

1.2 **atkreipia dėmesį į** šiandieninį migracijos mastą Europos Sąjungoje. Viešojo valdymo institucijos turi pasirūpinti, kad imigrantams būtų sudarytos visos sąlygos tapti kultūros mainų šaltiniu ir jie galėtų visapusiškai integruotis į visuomenę;

1.3 **pastebi**, kad vienas po kito sekę Europos Sąjungos plėtros etapai, dėl bendrosios rinkos sukūrimo padidėjęs mobilumas, ankstesni ir nauji migracijos srautai, išaugę mainai su

1.4 **sveikina** Europos Komisijos iniciatyvą dėl Europos kultūrų dialogo metų (2008 m.) ir pritaria jos pagrindiniam tikslui – padėti Europos piliečiams ir visiems gyvenantiems Europos Sąjungoje suprasti, kaip svarbu skatinti aktyvų ir atvirą pasauliui Europos pilietiškumą ir Europos bendrųjų vertybių vaidmenį kuriant vertybių bendriją, pripažįstančią kultūrų įvairovę ir grindžiamą pagarba bendrosioms Europos Sąjungos vertybėms. Europos kultūrų dialogo metai yra vienintelė priemonė atkreipti dėmesį pabrėžiant piliečių dalyvavimo svarbą; kultūrų dialogas reiškia tokį dialogą, kuris apima visas sritis ir visuomenės grupes;

1.5 **pritaria** glaudaus bendradarbiavimo su šalimis kandidatėmis idėjai kartu su kitomis iniciatyvomis įgyvendinant projektą, kuriuo siekiama skatinti kultūrų dialogą, ir **sutinka**, kad ypatingą dėmesį reikia skirti Europos kultūrų dialogo metams, kurie įgyvendinami bendradarbiaujant su EFTA valstybėmis, Vakarų Balkanų šalimis ir kitomis šalimis partnerėmis, dalyvaujančiomis Europos kaimynystės politikoje ir viena kitą papildančiomis;

1.6 **pabrėžia**, kad vietos ir regionų valdžios institucijos:

- turi plačius įgaliojimus skatinti veiklą, kultūrų dialogą ir prisiima didžiausią atsakomybę kuriant ir remiant mūsų didelę kultūrų įvairovę ir integruojant į visuomenę įvairias joje esančias bendruomenes;
- atlieka pagrindinį vaidmenį skleidžiant ir taikant geriausios praktikos pavyzdžius bei keičiantis patirtimi šioje srityje, kadangi tai užtikrina įvairius aspektus apimančių vietos ir regionų tinklų koordinavimą kultūros srityje įtraukiant visus susijusius dalyvius.

2. Kultūrų dialogo svarba

Regionų komitetas

2.1 **dar kartą pabrėžia**, kad pagrindinis principas, kuriuo grindžiamas Europos integracijos procesas, yra gerbti ir skatinti kultūrų įvairovę. Kultūrų įvairovė yra neišsemiamas turtas, kurį reikėtų saugoti, ir vienas iš pagrindinių Europos savimonės ypatumų. Todėl jos teikiamas vertybes būtina branginti. Kultūrų dialogas šiuo požiūriu yra pagrindinė priemonė, padedanti geriau suprasti kultūrų įvairovę;

2.2 **pabrėžia**, kad kultūrų dialogas ypač gali padėti geriau suprasti kultūros tradicijas, religinę praktiką ir istoriją. Be to, toks požiūris gali apsaugoti mus nuo dvigubos rizikos: viena vertus, kultūrinio abejingumo ir visuotinio menkinimo, kita vertus, rasizmo ir ksenofobijos proveržių, skatinančių asocialų elgesį. RK dar kartą pabrėžia, kad reikia stiprinti kultūrinį bendradarbiavimą siekiant užtikrinti, kad kultūrų skirtumai taptų žmonių santykių stiprinimo priemone daugiakalbėje ir daugiakultūrinėje Europoje;

2.3 **pabrėžia**, kad kultūrų dialogas tai pat padeda sustabdyti radikalias kai kurių socialinių grupių tendencijas;

2.4 **pabrėžia**, kad ypač reikėtų remti veiksmingesnę imigrantų integraciją;

2.5 **pabrėžia**, kad kultūrų dialogas gali padėti perduoti pagrindines asmeninio, socialinio ir pilietinio gyvenimo vertybes: solidarumą, toleranciją, demokratiją ir kultūrų įvairovės supratimą. Kultūrų dialogas gali palengvinti įvairių kultūrų grupių bendravimą ir dalyvavimą demokratinių sprendimų priėmimo procese. Šis dialogas yra gyvybiškai svarbus intensyvė-

jant rasizmui, ksenofobijai ir įtampai. Teisė į įvairovę neturėtų lemti teisinių skirtumų;

2.6 **atkreipia dėmesį**, kad kultūrų dialogas gali padėti sušvelninti nepalankesnes sąlygas turinčių grupių socialinę atskirtį, izoliaciją ir diskriminaciją. Kultūra ir dalyvavimas kultūrinėje veikloje gali suteikti šioms grupėms, pirmiausia imigrantų, naujų galimybių sustiprinti savo tapatybę ir savigarbą bei įgauti naują statusą visuomenėje;

2.7 **pageidauja**, kad vietos lygiu būtų sukurta nuolatinė rėmimo priemonė, skatinanti kultūrų dialogą ir veiklą šioje srityje, siekiant remti įvairias iniciatyvas ir stiprinti piliečių kultūrinius mainus į kultūrą, sportą, jaunimą ir kt. orientuotomis priemonėmis;

2.8 **siūlo** skirti didesnę dėmesį horizontaliai kultūros integracijai įvairiose veiklos srityse, ypač švietimo, sporto, socialinės ir užimtumo politikos.

3. Vietos ir regionų valdžios institucijų vaidmuo skatinant kultūrų dialogą

Regionų komitetas

3.1 **ragina** skatinti Europoje mažiausiai paplitusias ir regionų kalbas, įskaitant kai kurių mažesnių valstybių narių kalbas.

3.2 **pabrėžia**, kad dėl glaudaus bendravimo su piliečiais vietos ir regionų valdžios institucijos užima geriausią strateginę padėtį, kuri leidžia jiems atsakyti į konkrečius įvairių ES kultūrinių grupių poreikius ir pageidavimus bei veiksmingai sutelkti vietos ir regionų bendruomenes skatinant aktyvesnį kultūrų dialogą;

3.3 **ragina** vietos ir regionų valdžios institucijas rimtai rengtis Europos kultūrų dialogo metų paminėjimo renginiams ir ypač informacijos kampanijoms vietos ir regionų lygiu. Dėl privilegijuotų santykių su vietos bendrijomis, kadangi joms atstovauja, vietos valdžios institucijos gali geriausiai užtikrinti, kad piliečiai ir ypač nepalankesnes sąlygas turinčios grupės būtų kuo plačiau įtrauktos į šią veiklą ir galėtų maksimaliai pasinaudoti siūlomomis galimybėmis;

3.4 **pabrėžia**, kad be to, kas jau įgyvendinta tarptautinės diplomatijos lygiu, ypač svarbu, (tačiau, be abejonės, sudėtingiau) vietos ir regionų lygiu parengti atitinkamus reglamentus ir programas, skirtas kovai su socialine ir kultūrine atskirtimi;

3.5 **pabrėžia**, kad būtina veiksmingai skatinti kultūrų dialogą, kuris vyksta **bendradarbiaujant vietos ir regionų lygiu** ir įtraukia susijusius dalyvius vietose: socialinius partnerius, švietimo ir mokymo įstaigas, NVO, jaunimo, sporto ir kultūros organizacijas;

3.6 **pabrėžia** didėjančią kultūrų dialogo tarptautiniu lygiu svarbą;

3.7 **pabrėžia**, 2005 m. spalio 20 d. priimtos UNESCO konvencijos dėl kultūrinės raiškos įvairovės apsaugos ir skatinimo svarbą tokiaime kontekste, kadangi joje pirmą kartą buvo rastas bendras sutarimas dėl daugelio kultūrinės įvairovės gairių ir koncepcijos, ypač priimant sprendimus prekybos politikos srityje, ir sukurtas naujas kultūros srities valdymo pagrindas;

3.8 **dėkoja** Anna Lindh Europos ir Viduržemio jūros regiono kultūrų dialogo fondui už kultūrų dialogo plėtojimą ir tikisi, kad į jį bus įtrauktos vietos ir regionų bendruomenės;

3.9 **pabrėžia** šiuo metu vykdomų bendradarbiavimo ar regionų ir (arba) savivaldybių **partnerystės** programų, skirtų miestų kultūrinio bendradarbiavimo plėtojimui, svarbą;

3.10 **akcentuoja**, kad vietos ir regionų valdžios institucijos gali padėti skatinti kultūrų dialogą, plėtojamą derinant veiksmus su kitais politikos sektoriais: švietimo, mokymo bei su verslo ir užimtumo skatinimo strategija;

3.11 **pabrėžia, kad**, kartu su visomis kultūrų mainus skatinančiomis priemonėmis, Europos Sąjunga remiasi visiems europiečiams bendrais kultūros elementais, susijusiais su jų tradicijomis, kuriuos apibendrinus, būtų galima pavadinti Europos kultūra.

4. Konkretūs pasiūlymai

Regionų komitetas

4.1 **siūlo** Europos kultūrų dialogo metams numatytus veiksmus organizuoti taip, kad per tuos metus įgytos žinios ir patirtis pasitarnautų gilesnei analizei siekiant vystyti vietos ir regionų valdžios institucijų komunikacijos ir mainų priemonę;

4.2 **rekomenduoja** stiprinti tarpusavio veiksmus ir sudaryti palankias sąlygas atviram Sąjungos piliečių dialogui Europos metų kontekste siekiant skleisti informaciją apie Europos integraciją ir su ja susijusias vertybes. Be to, pabrėžia, kad ne-

užtenka vien išskirti keleto pavykusių projektų pavyzdžių, ir siūlo sukurti koncepciją, leidžiančią vidutinės trukmės laikotarpiu pritaikyti sėkmingus modelius mainų srityje;

4.3 **ragina** Europos Komisiją atsižvelgti į praėjusiais metais sukauptą, ypač ilgalaikių veiksmų programų (pavyzdžiui, Kultūra 2007 m., kuri būtent ir yra susijusi su kultūrų dialogu) metu sukauptą, patirtį;

4.4 todėl **prašo** valstybių narių į kai kurių nacionalinių ir regioninių parlamentų įstatymų leidybos darbą įtraukti kultūrų dialogo ir jo programos klausimą, ypač kalbant apie tuos norminius aktus, kurie susiję su visuomeniniu švietimu, kultūra ir piliečių iniciatyvomis;

4.5 **prašo** Europos Komisijos sukongretinti veiksmus Bendrijos lygiu (A ir B veiksmi) ir pateikti išsamios informacijos apie taikytinas priemones;

4.6 **pažymi**, kad, kalbant apie išteklių paskirstymą, pateiktą pasiūlymo projekto priede, didelė dalis kultūrų dialogo metams siūlomo biudžeto yra skirta didelio masto simbolinių veiksmų Bendrijos lygiu įgyvendinimui (8 numatyti veiksmai – b veiksmas). RK ragina būtent vietos ir regionų lygiu daugiau dėmesio skirti mažesnės apimties veiksams, duodantiems bendrijoms ilgalaikės naudos ir daugybinį poveikį bei suteikiančiams svarbios papildomos vertės kultūrinei ES veiklai. Daugelis mažesnės apimties vietinių iniciatyvų negali būti vykdomos dėl priemonių trūkumo. Taigi RK siūlo, kad Europos metais būtų skiriamas dėmesys mažesnės apimties vietinėms iniciatyvoms ir prašo, kad joms būtų suteikiama atitinkama finansinė parama;

4.7 **siūlo** remti Europos migracijos tinklo veiklą, diskusijų Europos lygiu imigracijos ir imigrantų grupių diskriminacijos klausimais platformą, skirtą kovai su kultūriniais nesupratimais ir sprendimus priimančių politikų bei piliečių informavimui;

4.8 **prašo** palankiai vertinti teigiamą vietos bendruomenių socialinių tinklų – įvairių kultūrų dialogo tarpininko, variklio ir skatintojo – vaidmenį;

4.9 **pabrėžia**, kad vietos ir regionų valdžios institucijų įtraukimas į Europos metų planų įgyvendinimą, atrodo, yra veiksmingiausia priemonė siekiant užtikrinti, kad ši iniciatyva pasiektų Europos piliečius. Kad Europos kultūrų dialogo metai būtų sėkmingai įgyvendinami, būtina, kad jie apimtų vietos ir regionų dimensiją;

4.10 **ragina** Europos Komisiją įtraukti vietos ir regionų valdžios institucijas į Europos kultūrų dialogo metų paminėjimo renginius ir ypač į informacijos kampanijų vietos ir regionų lygiu vykdymą.

4.11 **prašo**, kad bendriems meno projektams, apimantiems keletą meno sričių (žinoma, kurios yra susijusios su bendra projekto idėja), būtų skiriama prioritetinė parama;

4.12 **prašo** Europos Komisijos paremti Europos metus (2008 m.), trumpu kreipimusi ar aiškia išsakyta paskata, kuri visiems Europos piliečiams padėtų suprasti šūkį „Įvairovė vie-

nija“. Taip pat **prašo**, kad projektams, kuriuose pagrindinis dėmesys skiriamas (ar ketinama skirti ateityje) bendrosioms Europos kultūrinėms tradicijoms, būtų suteikta atitinkama finansinė parama;

4.13 **prašo** įvertinti kultūros integracijos priemones, kurias, atsižvelgdamos į Kultūrų dialogo metų programą, įgyvendina įvairios Bendrijos institucijos, kad būtų galima tiksliai nustatyti, kokią kultūrinę pagalbą jos suteikė imigrantams socialiai integruoti, kad jie taptų Europos dalimi, o ne jos problema.

5. Regionų komiteto rekomendacijos

1 rekomendacija

5 straipsnis

Komisijos pasiūlytas tekstas	RK pakeitimas
<p>5 straipsnis</p> <p>Bendradarbiavimas su valstybėmis narėmis</p> <p>Kiekviena valstybė narė paskiria nacionalinę koordinavimo įstaigą arba atitinkamą administracinę įstaigą, kurios uždavinys – organizuoti tos valstybės dalyvavimą Europos kultūrų dialogo metų veikloje. Kiekviena valstybė narė užtikrina, kad ši įstaiga tinkamu būdu įtrauktų nacionaliniu lygmeniu kultūrų dialoge dalyvaujančias šalis. Ši įstaiga užtikrina su Europos kultūrų dialogo metais susijusių veiksmų koordinavimą nacionaliniu lygiu.</p>	<p>5 straipsnis</p> <p>Bendradarbiavimas su valstybėmis narėmis</p> <p>Kiekviena valstybė narė paskiria nacionalinę koordinavimo įstaigą arba atitinkamą administracinę įstaigą, kurios uždavinys – organizuoti tos valstybės dalyvavimą Europos kultūrų dialogo metų veikloje. Kiekviena valstybė narė užtikrina, kad ši įstaiga tinkamu būdu įtrauktų nacionaliniu lygmeniu kultūrų dialoge dalyvaujančias šalis, <u>įskaitant vietos ir regionų valdžios institucijas</u>. Ši įstaiga užtikrina su Europos kultūrų dialogo metais susijusių veiksmų koordinavimą nacionaliniu lygiu.</p>

2006 m. balandžio 27 d., Briuselis

Regionų komiteto

Pirmininkas

Michel DELEBARRE